

crkva u svijetu

OSVRTI I PRIKAZI

PORUKE O EUHARISTIJI

Dr. Celestin Tomić: Tajna vjere — Biblijska razmatranja euharistijskog slavlja, Zagreb, 1981.*

Nikola Mate Roščić

Upravo u godini kad se održavaju euharistijski kongresi u Splitskoj i Riječkoj metropoliji pojavljuje se knjiga TAJNA VJERE iz pera poznatog našeg bibličara dr. Celestina Tomića, franjevca konventualca, i sada dekana bogoslovnog fakulteta u Zagrebu.

Dosljedan svojoj struci, Tomić nam nudi svetopisamske poruke o euharistiji, o tom »radikalnom i transcendentnom otajstvu«, o »darovnoj prisutnosti i sebedarju« Isusa Krista svojoj Crkvi i svakom vjerniku. Zaustavljajući se strogo na području svetopisamske riječi, autor razraduje »tajnu vjere« u tri dijela: 1. kroz *Stari Zavjet*, koji je vrijeme priprave, a u kojem nalazimo mnogo navještaja, praslika i tumačenja bez kojih nam ne bi bilo moguće shvatiti Kristovo otajstvo; 2. kroz *Novi Zavjet*, u kojem se ostvaruje i događa jedinstveno otajstvo; 3. kroz *dogođanje euharistije u Crkvi*.

Obrada ovih poglavlja otkriva nam bogatstvo sadržaja i divnu Božju rasporedbu koja se ostvaruje u te tri dimenzije, prisutne u ekonomiji spasenja. Pristup i metoda obrade nisu problemski, nego pozitivno iznošenje biblijskih danosti, a smireno i pouzdano iznošenje razotkriva čitatelju otajstvenu ljepotu i snagu Kristove spasenjske ljubavi koja nam se dariva kroz Žrtvu i Gozbu, kroz Kruh života i Krv saveza.

Tek u riječima predgovora autor pokazuje na probleme s kojima se susreće današnji čovjek pred tajnom euharistije, naznačujući i zablude prošlosti i sadašnjosti s obzirom na sakrament Isusove prisutnosti. Stoga Tomićevo izlaganje nije opterećeno složenom teološkom problematikom, sa svim implikacijama raznih filozofija, koje su uvjetovale i odredile stanovišta svih onih koji su željeli razglobiti pitanje »kako« je Isus prisutan, »kako« se događa pretvorba, »kako« se posadašnjuje žrtva... Tomić nam nudi izvorne danosti Svetog pisma u kojima se bjelodano nalazi tvrdnja »da« je prisutan, »da« nam se daje, »da« se za nas u Crkvi uvijek iznova žrtvuje i uprisutnjuje.

* Izdavač: Provincijalat franjevacá konventualaca. Cijena 100 din. Narudžbe: Veritas, Miškina 31, 41000 Zagreb.

Ako bismo željeli usporediti ovo Tomičevo djelo s nekim drugim proukama euharistije u novijoj literaturi, onda mi se čini da je ono najbliže ekumenskoj biblijsko-teološkoj studiji Maxa Thuriana, *L'eucharistie*, Neuchatel, 1963, jer se i u ovoj studiji nalazi gotovo istovjetna raspodjela gradiva, a nadalje po bliski po snažnom povratku svetopisamskim izvorima euharistije.

Na stranicama ove Tomičeve studije svaki će vjernik, a napose svaki svećenik pronaći obilatu prisutnost Božje riječi koja ide za tim da nam razotkrije otajstvo. Ta Božja riječ osvjetljuje nam smisao i znakovitost starozavjetnih žrtava, klasične praslike žrtvovnog Jaganca, uvodi nas u otajstvo »krvi saveza«, otkriva spasenjsko i izbaviteljsko značenje pashalnog blagovanja i gozbe, te nas kroz proročki govor i izričaje o Sluzi Jahvinu dovodi do praga razumijevanja svega onoga što će se u svoj punini dogoditi u mesijanskim vremenima. S obzirom pak na novozavjetne tekstove, autor nas postupno uvodi u otajstvenu sadržajnost Isusovih riječi i djela, daje nam pouzdana tumačenja Posljednje večere, ustanove euharistije u kojoj se i danas u Crkvi neprestano uprisutnjuje cjelovito Pashalno otajstvo. Stranice na kojima se razlaže ustanovljenje Euharistije, Isusova »tvrda besjeda« iz Kafarnaumskog govora u Ivanovoj redakciji, kao i sve ono što se iznosi o jedincatoj žrtvi Isusa Krista kroz predano tijelo i prolivenu krv na križu — za nas, tvori srž ove knjige i njezine najbolje stranice.

U posljednjem dijelu knjige gdje je riječ o euharistiji u Crkvi naći ćemo sabrano sve ono što se odnosi na življenje i shvaćanje ovog otajstva u praskršćanskoj zajednici, u prvotnoj, apostolskoj generaciji Crkve, posebno kroz podatke Pavlovih poslanica. I tu, gdje završavaju svetopisamska izvješća, završava i ova prouka i ovo razmatranje. Pa, iako bi nama ponekad više godilo da na ovim stranicama možemo pročitati prouke i prosudbe o »sudbini euharistije« kroz stoljeća crkvene prakse i njezina bogoslovlja, te o našim današnjim teološkim »sporenjima« oko mučnih termina transsubstancijacije, transnifikacije i transfinalizacije, dobro je da nas autor vraća na izvore, da nas »prisiljava« na razmišljanje srcem vjere u osvjetljenju Duha Svetoga nad onim što je Bog pripremao, ostvario i podario u euharistiji.

Sasvim je sigurno da će ova knjiga, lišena teoloških nadgradnja obrane i dokazivanja, svakome tko je bude srcem vjere meditativno čitao, odlično poslužiti da doživi »ponovno otkriće« euharistije, samoga Krista, koji nam se u ovoj »tajni vjere« neprestano nudi, kako bismo na tom »povlaštenom mjestu« doživjeli svoj osobni susret s Kristom, te uz mogli proniknuti sve dublje u tajnu njegove osobe i njegovog poslanja. To je, zacijelo, i bila nakana ove knjige, jer sam autor lijepo kaže: »O Euharistiji se može raspravljati, razmišljati, pisati. I mora se. Ali, budući da je to tajna ljubavi, moramo tu ljubav živjeti da bismo je shvatili.«

SABRANA DJELA MARXA I ENGELSA

Tomo Vereš

Dosad sam se u *Crkvi u svijetu*; u dva navrata osvrnuo na monumentalno izdanje sabranih djela Marxa i Engelsa.¹ Ako sam se osvrćao na nj u fazi intenzivnih radova na njegovu dovršavanju, red je da iznesem svoje primjedbe osobito sada kad je veliki pothvat praktično završen, budući da je posljednji 46. svezak objavljen krajem prošle 1979. godine.

¹ Usp. Sitne primjedbe na monumentalna izdanja Marxa, Engelsa i Lenjina, u *Crkva u svijetu* br. 4/1978, str. 364–369; Javna molba, u *Crkva u svijetu*, br. 3/1979, str. 275–276.